

EĞİTİM DURUMLARINA GÖRE ANKARA'DAKİ KURUMSAL TÜRK SANAT MÜZİĞİ KOROLARINDA ÇALIŞAN SANATÇILARIN MESLEKİ VE KÜLTÜREL AÇIDAN KENDİLERİNİ GELİŞTİRME DURUMLARI

DEVELOPMENT OF PERFORMERS WORKING IN CHORUS OF ASSOCIATIONAL TURKISH TRADITIONAL MUSIC, IN TERMS OF VOCATIONAL AND CULTURAL ASPECTS

Burcu AVCI*

Özet: Araştırmanın amacı, müzik alanı ve farklı eğitim alanlarından mezun olan bireylerin kurumsal Türk Sanat Müziği korolarında yer alma durumlarını ortaya koymak ve mezun oldukları eğitim alanlarına bağlı olarak mesleki-kültürel açıdan kendilerini geliştirme durumlarını tespit etmektir. Araştırma kapsamında, Ankara'daki Kurumsal Türk Sanat Müziği korolarında çalışan bireylerin eğitim durumlarının ne olduğu, farklı eğitim alanlarından mezun olan bireylerin kurumsal Türk sanat müziği korolarında yer alma durumları ve mezun oldukları eğitim alanlarına göre bu korolardaki sanatçıların mesleki ve kültürel açıdan kendilerini geliştirme durumlarının ne olduğu araştırılmıştır.

Bu araştırmanın çalışma grubunu Ankara Radyo Televizyon Kurumu Türk Sanat Müziği koristler ve orkestra sanatçıları ile Ankara Klasik Türk Müziği Korosu'ndaki Türk Sanat Müziği koristler ve orkestra sanatçıları oluşturmaktadır. Bu çalışmada ölçme aracı olarak anket çalışması yapılmıştır.

Bu çalışma, Kurumsal Türk Sanat Müziği Korolarında çalışan sanatçıların eğitim durumlarını ve mezun oldukları eğitim alanlarına göre kültürel ve mesleki açıdan kendilerini geliştirme durumlarını ortaya koymasından önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Koro, Türk Sanat Müziği, Klasik Türk Müziği Koroları, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu.

Extended Abstract: Aims of the research are to determine, to be present of individuals, graduating from music and other educational areas, for chorus of Associational Turkish Traditional Music development of individual, depends on the educational areas of their graduations from vocational and cultural aspects. In the context of research; educational situations of individuals, who work in chorus

* Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, burcuavci812002@yahoo.com

of Associational Turkish Traditional Music, situations of being present chorus of Associational Turkish Traditional Music, for individuals who graduated from different educational areas. In accordance with educational areas which individuals graduated, development situations of individuals of chorus of Associational Turkish Traditional Music, in Ankara, from vocational and cultural aspects, were searched.

This study used survey method as a measurement tool. The statistical techniques used in the basic descriptive statistics and chi-square test of independence graphs and one-way analysis of variance.

Graduated from the research fields of education, vocational and cultural point of view the main and combine defects on individuals' self-development conditions will be investigated.

In this study, graduate education of individuals with different areas of Turkish classical music choirs to take part in corporate situations, The graduates of the other graduates of the study group according to the music area with professional self-development field conditions and the working group of graduates of music other than the graduates of the answers to the questions sought to be culturally how to improve their situation.

Working group of this research is formed by artists of orchestra and chorus of Associational Turkish Traditional Music in Ankara. Survey was made as a measurement tools in this research.

According to the data obtained in this study at the undergraduate level of Professional music training institutions, individuals who graduated from the enterprise to take part in Turkish classical music choirs were also determined. In addition, the educational status of the individuals working in these choruses, areas, etc. They graduated to these issues by giving information on many subjects' comparisons of Professional and cultural self-development conditions have been identified. As a result of this research enterprise in Ankara, mainly composed of university and college graduates in the educational status of individuals has emerged Turkish Art Music choirs. In addition, individuals working in these choirs in music education and conservatories are university graduate sand 20% of respondents, while 45% were found to be non-college graduates. In addition, individuals who work in Ankara, 45 percent of corporate work with choirs Turkish Art Music has no place for a special, music, and other areas, 33 percent of graduates has been concluded that there is a special place to work in their homes. Research data show a concentration of 1-2 hours per day working hours. Employees the opportunity to develop themselves to recognize institutions that make up the study, the study group did not think that is very positive. This is a positive opinion about the group's music graduates with an average of 3.75, while

it was followed by non-university graduates with an average of 3.46. In this regard has been the most pessimistic group of graduates from other fields. However, as a result of the analysis of variance between groups was not statistically significant. Individuals in the study group, believe that efforts to improve themselves with an average 3.89. 3.81 The average graduates of the music department, non-university graduates average 3.7 and 4.19 were obtained as the average of those from other areas. This situation of individuals to develop themselves they think they do not show too much effort. However, as a result of the analysis of variance between groups was not statistically significant. 44 percent of individuals in the study group stated that they know a foreign language. As a result of the analysis a significant relationship between level of education and knowledge of foreign languages, respectively. Graduates from other fields, proved to be better than in the case of foreign language competence. In terms of Internet use, the music department graduates and graduates of other area very good condition. Almost all of those who have graduated from the music department and other areas using the internet, this rate by half a percentage, such as 45 percent of those without a university degree. This shows that the relationship between the levels of education used the internet. By reading newspapers from other areas that are the best ones. Not read any newspapers reported that 10 percent of individuals in the study group. 23 percent of individuals surveyed stated that they not read any books. Read a lot of books than those who graduated from universities in other parts of the shows. 36 percent of respondents stated that they not have gone to the movies. As a result of the analysis is a significant relationship between education level and were going to the movies. Less than non-university graduates attend a movie. 53 percent of individuals in the study group expressed not have gone any opera-ballet or theater. 39 percent of 1-2 times a year and 8 percent stated that they go 1-2 times a month. Close to each other that the other ones are not graduates of university graduates in other areas, the results are different from the music section. Graduates from other fields, attend more opera-ballet or theater.

Based on the information obtained, the music ahead of the graduates, graduates of other area is expected to be culturally, graduates from other fields result lags behind encountered. This is, graduates in this area of choir music shows that they are not culturally predisposed to develop themselves.

This research is very significant to determine education and individual improvement situations of artists working in Chorus of Associational Turkish Traditional Music.

Institutional and Professional artists working in choirs, as well as the need to develop culturally than themselves. To achieve this, artists and provide direction to develop themselves professionally training is suggested. In addition, this

development is that members of the chorus, the provider should be encouraged cultural activities. Turkish Art Music for this study would be useful in areas other than music.

Key Words: *Chorus, Turkish Traditional Music, Classic Turkish Music, Turkish Radio and Television Association.*

GİRİŞ

Türk müziğinde ilk koro kavramı, Cumhuriyetin ilanından önce ortaya çıkmıştır. Koro, tek sesli veya çok sesli müzik yapan topluluktur. (Egüz 1981) Türk müziğinde ilk koro yönetimi, Santuri Miralay Hilmi Bey'in Mızıka-i Hümayun bünyesinde kurulan Fasl-ı Cedid heyetini elinde bagetle yönetmesiyle başlamıştır. 1908 yılında Muallim İsmail Hakkı Bey tarafından kurulan yaklaşık 40 kişilik bir Türk müziği topluluğunu İsmail Hakkı Bey bizzat kendisi yönetmiş ve son derece olumlu tepkilerle karşılanmıştır. Türk müziğinde ilk koral icra, 1920 yılında gerçekleştirilmiştir. Halka açık olarak yapılan 'Cemil Konseri'nde koronun önünde çıkıp bagetle yöneticilik yapan ilk müzisyen Ali Rifat Çağatay'dır. Ali Rifat Çağatay, ayrıca bu koroda Türk müziği sazlarına, batı müziği sazlarını da katarak yeni bir icra tarzı ortaya koymuştur. Darülelhan bünyesindeki bir toplu icrada ise Muallim Ziya Bey Acemaşiran faslı icra edilen bir topluluğu yönetmiştir. Daha sonraları bu koroların sayıları, çeşitli müzik cemiyetlerinin çatısı altında giderek artmıştır. 1926 yılında İstanbul'da, 1927 yılında Ankara'da PTT bünyesinde radyoların kurulmasıyla, Türk müziğinde ilk disiplinli koro faaliyete geçmiştir. (Özer 1995, 43-49). "Türkiye radyolarındaki ilk düzenli koro, 1937 yılında Tanburi Cemil Bey'in oğlu Mesut Cemil tarafından kurulan "Tarihi Türk Musikisi Ünison Erkek Korosu"dur."(Özer 1988, 15). 1938 yılında Ankara Radyosu'nun yayına başlamasıyla, Mesut Cemil'in yönetimindeki bu koro, "Tarihi Türk Musikisi Erkekler Korosu" ve "Klasik Türk Müziği Korosu" isimleri ile faaliyetlerine devam etmiştir. (Özer 1995, 53)

Klasik Türk müziğinde koro yönetimini profesyonel anlamda ilk uygulayan kişi olan Mesut Cemil Bey, kurduğu "Klasik Koro" ile Klasik Türk müziği icrasına modern, ciddi ve müzikal bir anlayış getirmiştir. 1976 yılında Nevzat Atlığ yönetimindeki ilk Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nun çalışmalarına başlaması, Klasik Türk müziğinin kurumlaşması açısından altın yıllar olmuştur. Klasik Türk Müziği Koroları ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, bugün gerek verdikleri periyodik konserler ve düzenledikleri radyo ve televizyon programları, gerekse yurt içi ve yurt

dışı turneleriyle Klasik Türk Müziği'nin geliştirilip yaygınlaştırılmasında önemli rol oynamaktadırlar (Yaman 2007, 56-58).

Günümüzde Klasik Türk Müziği'ni icra etme ve geliştirip yaygınlaştırma görevini profesyonel anlamda Klasik Türk Müziği Koroları ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu gerçekleştirmektedir.

Bu korolarda çalışan sanatçılar, verdikleri yurt içi konserler ile Türk Sanat Müziği'ni yaşatmakta, yurt dışında verdikleri konserlerle ise ülkemizi temsil etmektedirler. Böyle önemli bir görevi iş edinmiş sanatçılarımızın mesleki ve kültürel açıdan donanımlı olması son derece önemlidir.

Uçan, müziğin, bireyi ve toplumu besleyen başlıca kültür ve yaşam damarlarından biri olduğunu, müzik eğitiminin bu damarı açan, büyüten, genişleten, işleten ve geliştiren bir süreç olduğunu söylemiştir. (Uçan 2005, 7). Müziğin başlıca kültür alanlarından biri olması, müzikle ilgilenen bireylerin de kültür ve sanatla daha iç içe olduğu sonucunu doğurmaktadır. Bu açıdan sanat alanlarında çalışan bireylerin kültürel birikimlerinin daha zengin olması, kültürel açıdan kendilerini daha çok geliştirmeleri beklenmektedir. Bu nedenle müzik alanında profesyonel olarak çalışan bireylerin kültürel birikimlerinin ve kendilerini bu yönde geliştirme durumlarının incelenmesi ihtiyacı duyulmuştur. Ankara'daki kurumsal korolara devam eden bireylerin eğitim durumları çeşitlilik gösterdiğinden, eğitim durumlarının da incelenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

AMAÇ

Ankara'daki kurumsal Türk sanat müziği korolarında yer alan bireylerin eğitim durumlarına göre mesleki ve kültürel açıdan kendilerini geliştirme durumlarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

PROBLEM DURUMU

Bu araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Farklı eğitim alanlarından mezun olan bireylerin kurumsal Türk sanat müziği korolarında yer alma durumları nasıldır?
2. Çalışma grubundaki müzik alanı mezunlarının diğer alan mezunlarına göre mesleki açıdan kendilerini geliştirme durumları nasıldır?

3. Çalışma grubundaki müzik alanı mezunlarının diğer alan mezunlarına göre kültürel açıdan kendilerini geliştirme durumları nasıldır?

ÖNEM

Bu araştırma, Kurumsal Türk Sanat Müziği Korolarında çalışan sanatçıların eğitim durumlarını, mezun oldukları eğitim alanlarını, müzik alanı mezunlarının diğer alan mezunlarına oranla kültürel ve mesleki açıdan kendilerini geliştirme durumlarını ortaya koymasından önemlidir. Ankara'da bulunan kurumsal Türk Sanat Müziği korolarındaki bireylere yönelik önemli bilgiler içermesi açısından bundan sonra yapılacak araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Literatürde bu alanda yapılan benzer araştırmalara rastlanmamıştır. Bu açıdan da literatüre katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

TANIMLAR

Bu araştırmada kurumsal Türk sanat müziği koroları ifadesi ile; Klasik Türk Müziği Koroları'nın Türk Sanat Müziği kolu ve Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Türk Sanat Müziği Koroları ifade edilmektedir.

YÖNTEM

Bu araştırmada nitel veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada ölçme aracı olarak anket çalışması yapılmıştır. Kullanılan istatistiksel teknikler ise temel betimleyici istatistikler ve grafikler, ki-kare bağımsızlık testi ve tek yönlü varyans analizleridir.

Araştırmada mezun olunan eğitim alanlarının, mesleki ve kültürel açıdan bireylerin kendilerini geliştirme durumları üzerindeki temel ve ortak etkileri araştırılacaktır.

ÇALIŞMA GRUBU

Bu araştırmanın çalışma grubunu Ankara Radyo Televizyon Kurumu Türk Sanat Müziği koristler ve orkestra sanatçıları ile Ankara Klasik Türk Müziği Korosu'ndaki Türk Sanat Müziği koristler ve orkestra sanatçıları oluşturmaktadır. Bu kurumlarda çalışan toplam 150 kişiden 80 kişiye anket uygulanmıştır. Yani her iki kişiden biri örneklem kapsamında yer almıştır. Uygulanan ankette bireylerin eğitim durumlarını öğrenmeye yönelik bir madde bulunmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ilköğretim, lise,

yüksekokul, üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunları oluşturmaktadır. Çalışma 2012 yılında yapılmıştır.

VERİLERİN TOPLANMASI

Verilerin toplanması aşamasında, bireylerin kültürel ve mesleki anlamda kendilerini geliştirme düzeylerini değerlendirmek amacıyla çoğu kategorik (sınıflayıcı) değişkenlerden oluşan bir anket çalışması yapılmıştır. Çalışma yapılmadan önce anket formunun alanda işleyip işlemediğini test etmek amacıyla pretest çalışması yapılmış, aksayan yönler ortadan kaldırılmıştır. Verilerin çoğunun kategorik değişkenler olması nedeniyle likert türü ölçeklere uygulanan güvenilirlik analizi (cronbach alpha) yapılmamıştır.

ARAŞTIRMA AŞAMALARI

Çalışma grubundaki bireylerin eğitim durumları aşağıdaki gibi sınıflandırılmıştır:

Tablo 1: Meslek Gruplarının Eğitim Durumlarına Göre Sınıflandırılması

Müzik Mezunları	Konservatuar, Müzik Eğitimi Bölümü
Üniversite Mezunları Olmayanlar	İlköğretim, Lise
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	Bilişim Sistemleri - Bilgisayar Programcılığı, Biyoloji, Eczacılık, İnşaat, Elektrik, Fizik Bölümü, Halkla İlişkiler, Çin Dili Edebiyatı, Ev Ekonomisi, İngiliz Filolojisi, İşletme, Hukuk, İktisat-Maliye

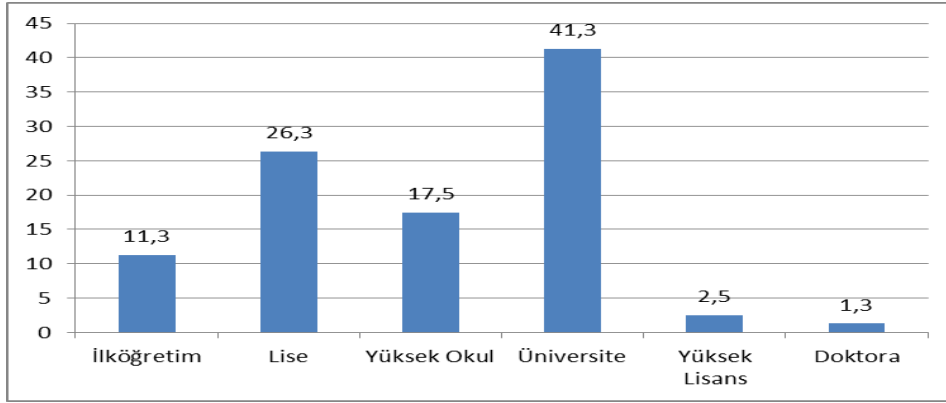
Anket soruları, bireylerin mesleki ve kültürel açıdan kendilerini geliştirme durumlarını ortaya koyacak şekilde istatistikî olarak yorumlanmış, tablo ve grafiklerle görselleştirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde kurumsal Türk Sanat Müziği korolarında çalışan bireylerin eğitim durumlarına göre dağılımı belirtilmiştir. Daha sonra bu bireylerin eğitim durumlarına göre evlerinde müzik çalışmaları için özel bir yer olup

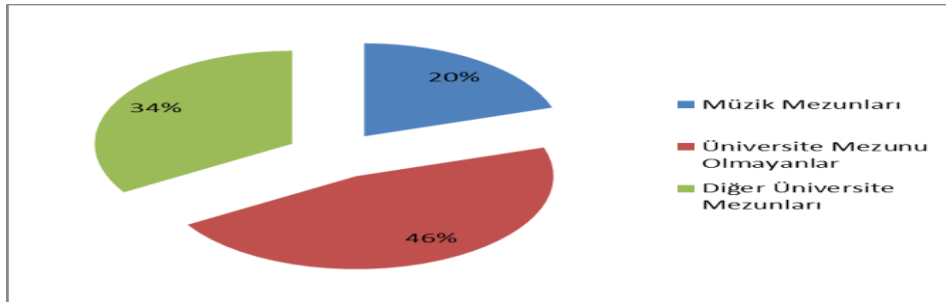
olmadığı, günde ortalama müzik çalışma saatleri, kendilerini geliştirmek için çaba sarf edip etmedikleri, çalıştıkları kurumun kendilerini geliştirme imkânı tanıyıp tanımadığı, yabancı dil bilme durumları, internet kullanma durumları, televizyon izleme durumları, gazete okuma durumları, kitap okuma durumları, sinemaya gitme durumları, opera, bale veya tiyatroya gitme durumları tespit edilmiştir. Bu veriler ışığında Ankara'daki Kurumsal Türk Sanat Müziği Korolarında çalışan sanatçıların mesleki ve kültürel açıdan kendilerini geliştirme durumları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Grafik 1. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumları

Anketi yanıtlayanların büyük çoğunluğu %41 ile üniversite mezunudur. Bunu %26 ile lise mezunları, %18 ile yüksekokul mezunları, %11 ile ilkokul mezunları oluşturmaktadır. Üniversite ve yüksekokul mezunları, çalışma grubunun yarısından fazladır. Bu durumda çalışma grubunu oluşturan bireylerin eğitim durumlarının, çoğunlukla üniversite ve yüksekokul mezunlarından oluştuğunu söyleyebiliriz.

Grafik 2. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

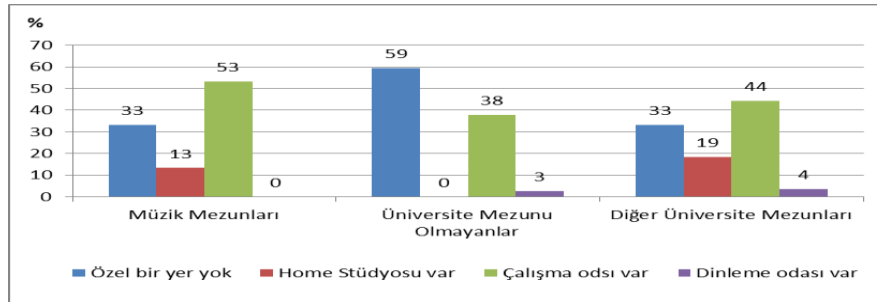
Bu araştırmada, çalışma grubunu oluşturan kişilerin yüzde 46'sı niversite mezunu olmazken, yüzde 20'si üniversitelerin müzik ile ilgili bir bölümden, kalan 34' ise üniversitelerin diğer bölümlerinden mezun olmuşlardır.

Tablo 2: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Evlerinde Müzik alışmaları için zel Bir Yer Olma Durumu

Eğitim Durumu	zel bir yer yok	Home stüdyosu var	çalışma odası var	Dinleme odası var	Toplam
Müzik Mezunları	5	2	8	0	15
Üniversite Mezunu Olmayanlar	22	0	14	1	37
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	9	5	12	1	27
Toplam	36	7	34	2	79

Ankara'daki Kurumsal Türk Sanat Müziği Korolarında alışan bireylerin yüzde 45'inin çalışmak için özel bir yerinin olmadığı, yüzde 43'ünün çalışma odası olduğu, yüzde 9'unun home stüdyosu olduğu ve sadece yüzde 3'ünün bir dinleme odasına sahip olduğu belirlenmiştir. Müzik mezunlarının yüzde 33'ünün çalışma odası yokken, niversite mezunu olmayanların yüzde 59'unun, müzik dışında diğer alanlardan mezun olanların ise yüzde 33'ünün bir çalışma odası bulunmamaktadır.

Grafik 3. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Evlerinde Müzik alışmaları için zel Bir Yer Olma Durumu

Eğitim durumu ile evlerinde müzik çalışmaları için özel bir yere sahip olma arasında ilişki olup olmadığı analiz edilmek istenmiştir. Ancak gözelerde 5'ten az gözlem bulunması nedeniyle ki-kare bağımsızlık testi uygulanamamıştır (Tablo 2). Bu nedenle evlerinde müzik çalışmaları için özel bir yerin olup olmadığı "özel bir yer yok" ve "özel bir yer var" şeklinde 2 gruba ayrılmıştır. Buna göre "eğitim durumları ile evlerinde müzik çalışmaları için özel bir yer olup olmaması arasında ilişki yoktur" hipotezi test edilmiştir. Pearson ki-kare değeri 5,41, serbestlik derecesi 2 olarak elde edilmiştir. Olasılık değeri ise 0,067 olarak elde edilmiştir ($p=0,067>0,05$) olduğu için H_0 hipotezi kabul edilir. Yani çalışmak için özel bir yere sahip olma durumunu eğitim durumu etkilememektedir (Tablo 3).

Tablo 3: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim ve Evlerinde Müzik Çalışmaları İçin Özel Bir Yer Olma Durumu (2 grup)

Eğitim Durumu	Özel bir yer yok	Özel bir yer var	Toplam
Müzik Mezunları	5	10	15
Üniversite Mezunları Olmayanlar	22	15	37
Diğer alanlardan mezun olanlar	9	18	27
Toplam	36	43	79

Ankara'daki Kurumsal Türk Sanat Müziği korusu sanatçılarının günlük ortalama çalışma saati 1-2 saat arasında yoğunlaşmıştır. Çalışanların yüzde 45'i 1-2 saat çalışırken, yüzde 33,8'i 3-5 saat arasında, yüzde 8,8'i 6 saatten fazla çalıştıklarını, yüzde 12,5'i hiç çalışmadıklarını ifade etmişlerdir. Genel olarak günlük ortalama 1-5 saat arası çalışılmaktadır.

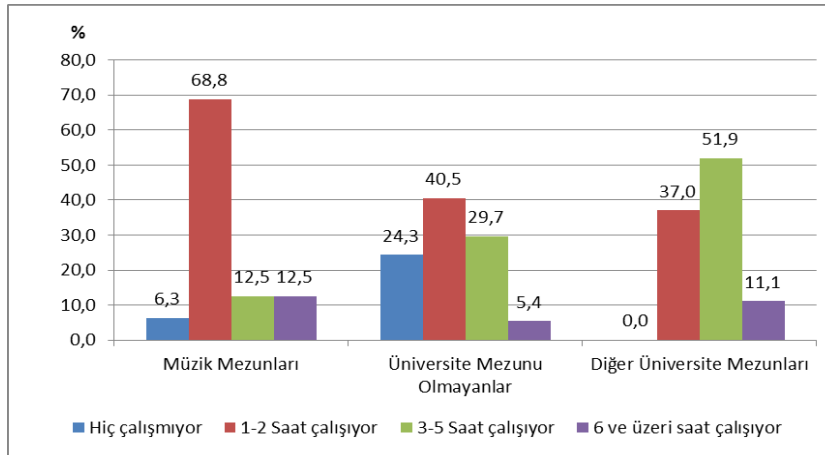
Tablo 4: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Günde Ortalama Müzik Çalışma Saatleri

Eğitim Durumu	Hiç çalışmıyor	1-2 Saat çalışıyor	3-5 Saat çalışıyor	6 ve üzeri saat çalışıyor	Toplam
---------------	----------------	--------------------	--------------------	---------------------------	--------

Müzik Mezunları	1	11	2	2	16
Üniversite Mezunu Olmayanlar	9	15	11	2	37
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	0	10	14	3	27
Toplam	10	36	27	7	80

Müzik mezunlarının yüzde 6,3'ü hiç çalışmadığını ifade ederken, Üniversite mezunu olmayanların yüzde 24,1 gibi bir oranı hiç çalışmadığını ifade etmiş ve diğer alanlardan mezun olanlardan hiç kimse çalışmıyorum dememiştir (Grafik 4).

Grafik 4. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Günde Ortalama Müzik Çalışma Saatleri

Eğitim durumunun çalışılan ortalama saatle ilgili olup olmadığını araştırmak amacıyla ki-kare bağımsızlık testi yapılmak istenmiş, ancak gözelerde 5'ten az gözlem olması nedeniyle yapılamamıştır.

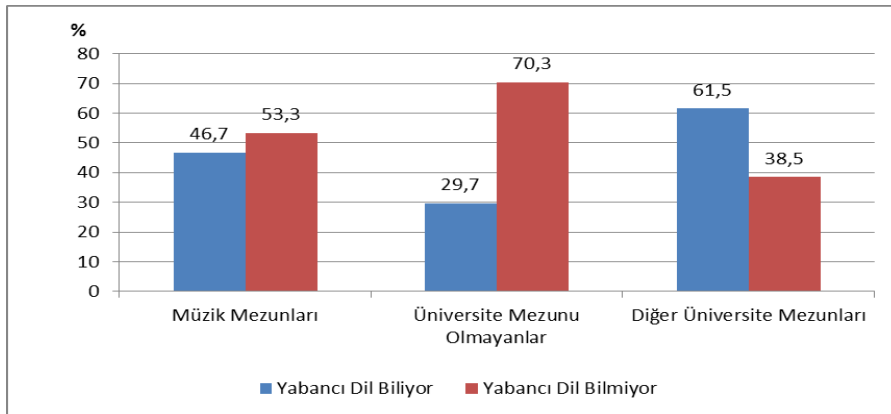
Çalışma grubundaki bireylerin yüzde 44'ü yabancı dil bildiğini, yüzde 56'si bilmediğini ifade etmiştir. Üniversite mezunu olmayanların yüzde 30'u, müzik mezunlarının yüzde 47'si üniversitelerin diğer bölümlerinden mezun olanların ise yüzde 62'si yabancı dil bildikleri ifade etmişlerdir (Grafik 5).

Tablo 8: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Yabancı Dil Bilme Durumları

Eğitim Durumu	Yabancı Dil Biliyor	Yabancı Dil Bilmiyor	Toplam
Müzik Mezunları	7	8	15
Üniversite Mezunu Olmayanlar	11	26	37
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	16	10	26
Toplam	34	44	78

Çalışma grubundaki bireylerin yabancı dil bilme ve mezuniyet durumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test etmek üzere ki-kare bağımsızlık testi yapılmıştır. Pearson ki-kare değeri 6,45, olasılık değeri 0,041 ($P=0,041 < 0,05$) olarak elde edilmiştir. "Bireylerin yabancı dil bilmeleri ile eğitim durumları arasında ilişki yoktur" H_0 hipotezi reddedilmiştir. Buna göre eğitim durumu ve yabancı dil bilme arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Grafik 5. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Yabancı Dil Bilme Durumları

Çalışma grubundaki bireylerin yüzde 69'u internet kullanmaktadır. Müzik bölümü mezunlarının yüzde 93'ü, üniversite mezunu olmayanların yüzde

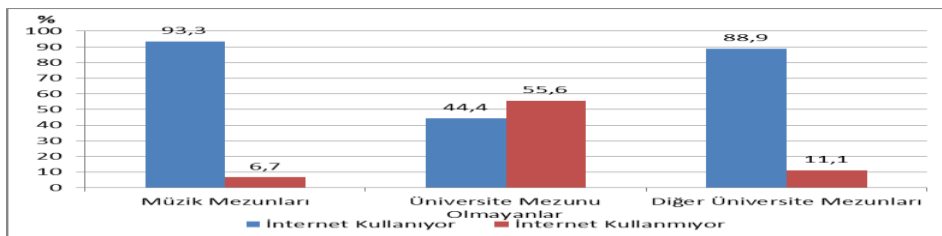
44'ü ve diğer alanlardan mezun olanların yüzde 89'u internet kullanmaktadır (Grafik 6).

Tablo 9: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre İnternet Kullanma Durumları

Eğitim Durumu	İnternet Kullanyor	İnternet Kullanmıyor	Toplam
Müzik Mezunları	14	1	15
Üniversite Mezunları Olmayanlar	16	20	36
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	24	3	27
Toplam	54	24	78

Çalışmada eğitim durumu ve internet kullanıcılığı arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını araştırmak için ki-kare bağımsızlık testi yapılmak istenmiş ancak müzik bölümü mezunlarından sadece bir kişi, diğer alanlardan mezun olanlardan sadece 3 kişinin internet kullanmaması nedeniyle yapılamamıştır. Müzik bölümü ve diğer alanlardan mezun olanların neredeyse tamamı internet kullanırken, bu oran üniversite mezunu olmayanlarda yüzde 45 gibi yarı yarıya bir orandır. Bu da eğitim durumu ile internet kullanıcılığı arasında ilişki olduğunu göstermektedir.

Grafik 6. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre İnternet Kullanma Durumları

Çalışma grubundaki bireylerin yüzde 10'u hiç gazete okumazken, yüzde

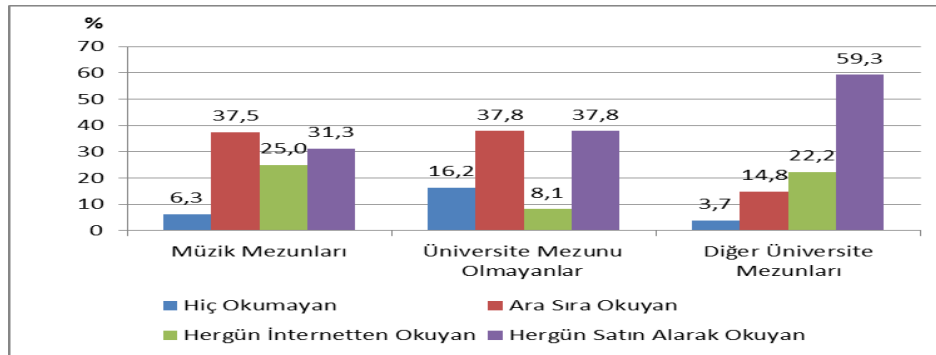
30'u ara sıra, yüzde 16,3'ü her gün internetten, yüzde 43,8'i her gün satın alarak gazete okuduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 10: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Gazete Okuma Durumları

Eğitim Durumu	Hiç Okumayan	Ara Sıra Okuyan	Her Gün İnternette Okuyan	Her Gün Satın Alarak Okuyan	Toplam
Müzik Mezunları	1	6	4	5	16
Üniversite Mezun Olmayanlar	6	14	3	14	37
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	1	4	6	16	27
Toplam	8	24	13	35	80

Müzik bölümü mezunlarının yüzde 6,3'ü, üniversite mezunu olmayanların yüzde 16,2'si, diğer alanlardan mezun olanların ise yüzde 3,7'si hiç gazete okumadıklarını ifade etmişlerdir. Üniversitelerin diğer bölümlerinden mezun olanların yüzde 59,3 gibi büyük oranı her gün gazete satın alarak okuduklarını ifade etmişlerdir. Gözelerde 5'ten az gözlem bulunması nedeniyle ki-kare bağımsızlık testi yapılamamıştır.

Grafik 7. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Gazete Okuma Durumları

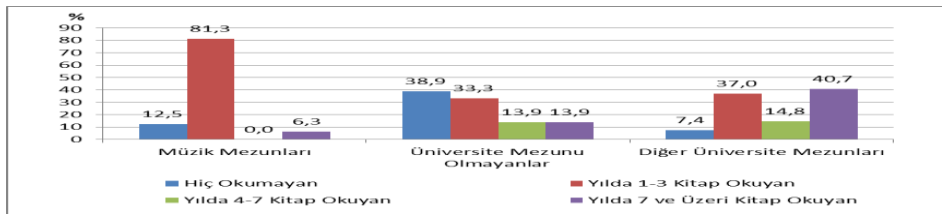
Anketi yanıtlayan bireylerden yüzde 23'ü hiç kitap okumadığını, yüzde 44'ü yılda 1 ile 3 arası kitap okuduğunu, yüzde 11'i yılda 4 ile 7 arası kitap okuduğunu ve yüzde 22'si yılda 7 ve üzeri kitap okuduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 11: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Kitap Okuma Durumları

Eğitim Durumu	Hiç Okumayan	Yılda 1-3 Kitap Okuyan	Yılda 4-7 Kitap Okuyan	Yılda 7 ve Üzeri Kitap Okuyan	Toplam
Müzik Mezunları	2	13	0	1	16
Üniversite Mezunu Olmayanlar	14	12	5	5	36
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	2	10	4	11	27
Toplam	18	35	9	17	79

Üniversite mezunu olmayanların yaklaşık yüzde 40'ı hiç kitap okumazken, müzik bölümü mezunlarının yüzde 12,5'i, diğer alanlardan mezun olanların yüzde 7,4'ü hiç kitap okumadıklarını ifade etmişlerdir. Müzik bölümü mezunlarının yüzde 81'i yılda 1-3 kitap okuduklarını belirtmişlerdir. Genel olarak değerlendirildiğinde üniversitelerin diğer bölümlerinden mezun olanların daha çok kitap okudukları görülmektedir. Gözelerde 5'ten az gözlem olduğu için ki-kare bağımsızlık testi yapılamamıştır.

Grafik 8. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Kitap Okuma Durumları

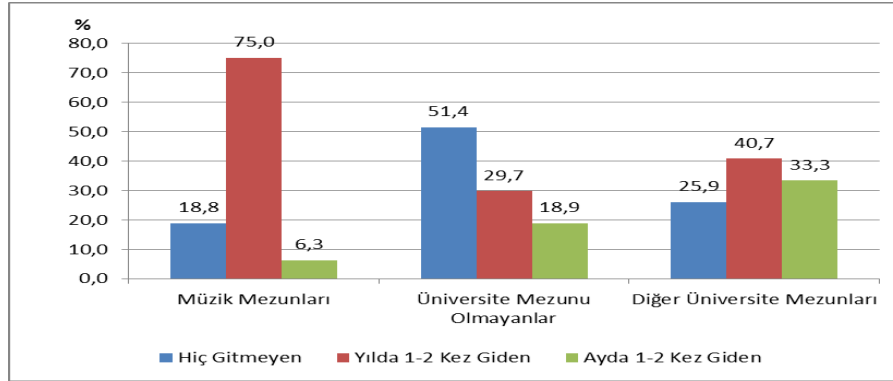
Anketi yanıtlayanların yüzde 36'si sinemaya hiç gitmediklerini, yüzde 43'ü yılda 1-2 kez gittiklerini, yüzde 21'i ayda 1-2 kez gittiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 12: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Sinemaya Gitme Durumları

Eğitim Durumu	Hiç Gitmeyen	Yılda 1-2 Kez Giden	Ayda 1-2 Kez Giden	Toplam
Müzik Mezunları	3	12	1	16
Üniversite Mezunları Olmayanlar	19	11	7	37
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	7	11	9	27
Toplam	29	34	17	80

Üniversite mezunu olmayanların yüzde 51'i hiç sinemaya gitmediklerini, müzik bölümü mezunlarının yüzde 19'u ve diğer alanlardan mezun olanlarının yüzde 26'sı sinemaya gitmediklerini ifade etmişlerdir. Genel olarak değerlendirildiğinde üniversite mezunlarının daha çok sinemaya gittikleri görülmektedir.

Grafik 9. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Sinemaya Gitme Durumları

Eğitim durumu ve sinemaya gitme arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını araştırmak için ki-kare bağımsızlık testi yapılmak istenmiştir. Ancak gözelerde 5'ten az gözlem olduğu için veriler toplulaştırılmıştır.

Sinemaya gitmiyor ve gidiyor şeklinde iki gruba ayrılmıştır. Pearson ki-kare değeri 7,02 olarak elde edilmiştir. Olasılık değeri 0,03 ($p=0,03<0,05$) olduğundan H_0 hipotezi (eğitim durumu ve sinemaya gitme durumu birbirinden bağımsızdır) reddedilir. Yani eğitim durumu ve sinemaya gitme arasında ilişki vardır. Üniversite mezunu olmayanlar sinemaya daha az gitmektedirler.

Tablo 13: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Sinemaya Gitme Durumları (2 grup için)

Eğitim Durumu	Gitmeyen	Giden	Toplam
Müzik Mezunları	19	81	100
Üniversite Mezunları Olmayanlar	51	49	100
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	26	74	100
Toplam	36	64	100

Çalışma grubundaki bireylerin yüzde 53'ü hiç opera-bale veya tiyatroya gitmezken, yüzde 39'u yılda 1-2 kez, yüzde 8'i ayda 1-2 kez gittiklerini ifade etmişlerdir.

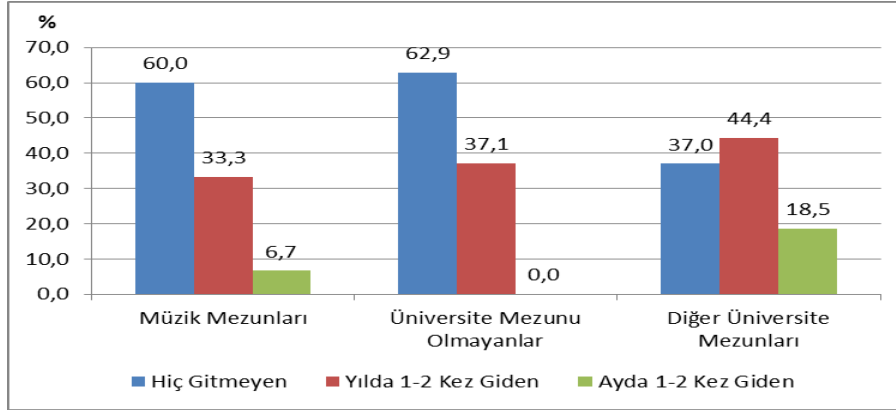
Tablo 14: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Opera-Bale veya Tiyatroya Gitme Durumları

Eğitim Durumu	Hiç Gitmeyen	Yılda 1-2 Kez Giden	Ayda 1-2 Kez Giden	Toplam
Müzik Mezunları	9	5	1	15
Üniversite Mezunları Olmayanlar	22	13	0	35
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	10	12	5	27
Toplam	41	30	6	77

Müzik bölümü mezunlarının yüzde 60'ı, üniversite mezunu olmayanların

yüzde 62'si ve diğer alanlardan mezun olanların yüzde 37'si opera-bale ve tiyatroya hiç gitmediklerini ifade etmişlerdir. En çok giden kesim, diğer alanlardan mezun olanlardır.

Grafik 10. Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Opera-Bale veya Tiyatroya Gitme Durumları

Eğitim durumu ile opera-bale ya da tiyatroya gitme arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını araştırmak için ki-kare bağımsızlık testi yapılmış ancak gözlemlerde 5'ten az gözlem olduğu için veriler toplulaştırılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda pearson ki-kare test değeri 4,42, olasılık değeri ise 0,11 ($p=0,11 > 0,05$) olarak elde edilmiştir. Buna göre eğitim durumu ile opera-bale ve tiyatroya gitme arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır. Nitekim müzik bölümü mezunları ve üniversite mezunu olmayanlara ait sonuçlar birbirine yakın diğer alanlardan mezun olanları ise farklıdır. Diğer alanlardan mezun olanlar daha çok gitmektedir.

Tablo 15: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Opera-Bale veya Tiyatroya Gitme Durumları (2 grup)

Eğitim Durumu	Gitmeyen	Giden	Toplam
Müzik Mezunları	60	40	100
Üniversite Mezunu Olmayanlar	63	37	100
Diğer Alanlardan Mezun	37	63	100

Olanlar			
Toplam	53	47	100

Çalışma grubundaki bireylere kurumlarının kendilerini geliştirmeleri için imkân tanıyıp tanımadığı konusundaki görüşleri sorulmuştur. Bu soru 1. Kesinlikle tanınmıyor, 2 tanınmıyor, 3 kararsızım, 4 tanınıyor, 5 Kesinlikle tanınıyor şeklinde likert ölçeği kullanılarak sorulmuştur. Bu soruya verilen cevap ortalaması 3.43 olarak elde edilmiştir. Bu da çalışanların kurumlarının kendilerini geliştirmelerine imkân tanınması konusunda çok da olumlu düşünmediklerini göstermektedir. Bu konuda en olumlu düşünen grup 3,75 ortalama ile müzik mezunları olurken, bunu 3,46 ortalama ile üniversite mezunu olmayanlar izlemiştir. Diğer alanlardan mezun olanlar, bu konuda en kötümser grup olmuştur.

Tablo 16: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Çalıştıkları Kurumun Kendilerini Geliştirme İmkânı Tanıyıp Tanınmadığına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	Gözlem	Ortalama	Standart sapma	Standart hata	95% ortalama için güven aralığı		Mini mum	Maksi mum
					Alt sınır	Üst sınır		
Müzik Mezunları	16	3,75	0,93	0,23	3,25	4,25	2	5
Üniversite Mezunu Olmayanlar	37	3,46	1,19	0,20	3,06	3,86	1	5
Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	27	3,19	1,18	0,23	2,72	3,65	1	5
Toplam	80	3,43	1,14	0,13	3,17	3,68	1	5

Gruplar arası farkın anlamlı olup olmadığını test etmek amacı ile varyans

analizi yapılmıştır. Levene istatistiği 2.2; $p=0,118>0,05$ olarak elde edilmiştir. Bu sonuçlara göre varyans homojendir. Böylece ANOVA'nın temel varsayımı sağlanmıştır. Analiz sonucunda grupların ortalamaları arasında fark yoktur hipotezi kabul edilmiştir ($p=0,289>0,05$).

Tablo: Anova Tablosu

	Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	3,287	2	1,643	1,262	,289
Grup içi toplam	100,263	77	1,302		
	103,550	79			

Çalışma grubundaki bireylerin kendilerini geliştirmek için çaba sarf etme durumları hakkında ne düşündükleri 5'li likert ölçeği ile sorulmuştur. Ortalama 3,89 ile çaba sarf ettiklerini düşündükleri sonucuna varılmıştır. Müzik bölümü mezunlarının ortalaması 3,81, üniversite mezunu olmayanların ortalaması 3,7 ve diğer alanlardan mezun olanların ortalaması ise 4,19 olarak bulunmuştur. Bireyler kendilerini geliştirmek için çok fazla çaba sarf ettiklerini düşünmemektedirler.

Tablo 17: Çalışma Grubundaki Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Kendilerini Geliştirmek İçin Çaba Sarf Edip Etmediğine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	Gözlem	Ortalama	Standart sapma	Standart hata	95% ortalama için güven aralığı		Minimum	Maksimum
					Alt sınır	Üst sınır		
Müzik Mezunları	16	3,81	1,17	0,29	3,19	4,43	1	5
Üniversite Mezun Olmayanlar	37	3,70	1,05	0,17	3,35	4,05	1	5

Diğer Alanlardan Mezun Olanlar	27	4,19	0,68	0,13	3,92	4,45	2	5
Toplam	80	3,89	0,98	0,11	3,67	4,11	1	5

Eğitim durumlarına göre ortalamalar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını araştırmak için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Levene istatistiği 1,97, olasılık $p=0,149>0,05$ elde edilmiş ve varyansın homojen olduğu görülmüştür. Uygulanan ANOVA sonucunda, $p=0,143>0,05$ olarak elde edilmiş H_0 hipotezi (kendini geliştirmek için çaba sarf etme ortalamaları açısından gruplar arasında fark yoktur) kabul edilmiştir.

Tablo: Anova Tablosu

	Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	3,746	2	1,873	1,996	,143
Grup içi toplam	72,241	77	,938		
	75,988	79			

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre mesleki müzik eğitimi kurumlarından lisans düzeyinde mezun olan bireylerin kurumsal Türk sanat müziği korolarında yer alma durumları ortaya konulmuştur. Bunun yanı sıra bu korolarda çalışan bireylerin eğitim durumları, mezun oldukları alanlar vb. birçok konuda bilgiler verilerek bu konularda kıyaslamalar yapılması yoluyla mesleki ve kültürel açıdan kendilerini geliştirme durumları tespit edilmiş, sonuçlar maddeler halinde aşağıda sunulmuştur;

1. Ankara'daki kurumsal Türk Sanat Müziği korolarındaki bireylerin eğitim durumlarının çoğunlukla üniversite ve yüksekokul mezunlarından oluştuğu ortaya çıkmıştır.

2. Bu korolarda çalışan bireylerin içinde anketi yanıtlayanların %20'sinin müzik eğitimi ve konservatuar mezunu oldukları ortaya çıkmıştır. Üniversite mezunu olmayanların oranı yüzde 45'tir.

Eğitim durumlarına göre Ankara'daki Kurumsal Türk Sanat Müziği korolarında çalışan sanatçıların mesleki açıdan kendilerini geliştirme durumlarını inceleyecek olursak:

1. Ankara'daki Kurumsal Türk Sanat Müziği Korolarında çalışan bireylerin yüzde 45'inin çalışmak için özel bir yerinin olmadığı; müzik ve diğer alanlardan mezun olanların yüzde 33'ünün çalışmak için evlerinde özel bir yer olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
2. Günlük ortalama çalışma saati 1-2 saat arasında yoğunlaşmıştır. Diğer diğer alanlardan mezun olanlardan hiç kimse "hiç çalışmıyorum" demezken, müzik mezunlarının yüzde 6,3'ünün hiç çalışmadığını ifade etmesi ilgi çekicidir.
3. Çalışanların kurumlarının kendilerini geliştirmelerine imkân tanınması konusunda çok da olumlu düşünmedikleri görülmektedir. Bu konuda en olumlu düşünen grup 3,75 ortalama ile müzik mezunları olurken, bunu 3,46 ortalama ile üniversite mezunu olmayanlar izlemiştir. Diğer alanlardan mezun olanların bu konuda en kötümser grup olmuştur. Ancak yapılan varyans analizi sonucunda gruplar arası farkın anlamlı olmadığı görülmüştür.
4. Çalışma grubundaki bireyler, ortalama 3,89 ile kendilerini geliştirmek için çaba sarf ettiklerini düşünmektedirler. Müzik bölümü mezunlarının ortalaması 3,81, üniversite mezunu olmayanların ortalaması 3,7 ve diğer alanlardan mezun olanların ortalaması ise 4,19 olarak elde edilmiştir. Bu durum, bireylerin kendilerini geliştirmek için çok da fazla çaba sarf etmediklerini düşündüklerini göstermektedir. Ancak yapılan varyans analizi sonucunda gruplar arası farkın anlamlı olmadığı görülmüştür.

Mezun oldukları eğitim alanlarına göre Ankara'daki Kurumsal Türk Sanat Müziği korolarında çalışan sanatçıların kültürel açıdan kendilerini geliştirme durumlarını inceleyecek olursak:

1. Çalışma grubundaki bireylerin yüzde 44'ü yabancı dil bildiklerini ifade etmişlerdir. Yapılan analizler sonucunda eğitim durumu ile yabancı dil bilme arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Diğer alanlardan mezun olanların yabancı dil bilme konusunda diğer gruplardan daha iyi durumdadır.
2. Müzik bölümü mezunları ve diğer alan mezunları internet kullanımını açısından oldukça iyi durumdadırlar. Müzik bölümü ve

- diğer alanlardan mezun olanların neredeyse tamamı internet kullanırken, bu oran üniversite mezunu olmayanlarda yüzde 45 gibi yarı yarıya bir orandır. Bu da eğitim durumu ile internet kullanıcılığı arasında ilişki olduğunu göstermektedir.
3. Çalışma grubundaki bireylerin yüzde 10'u hiç gazete okumadıklarını belirtmişlerdir. Gazete okuma oranında en iyi durumda olan diğer alanlardan mezun olanlardır.
 4. Ankete katılan bireylerden yüzde 23'ü hiç kitap okumadıklarını ifade etmişlerdir. Üniversitelerin diğer bölümlerinden mezun olanların daha çok kitap okudukları görülmektedir.
 5. Anketi yanıtlayanların yüzde 36'sı sinemaya hiç gitmediklerini ifade etmişlerdir. Yapılan analizler sonucu eğitim durumu ve sinemaya gitme arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Üniversite mezunu olmayanlar sinemaya daha az gitmektedirler.
 6. Çalışma grubundaki bireylerin yüzde 53'ü hiç opera-bale veya tiyatroya gitmediklerini ifade etmişlerdir. , yüzde 39'u yılda 1-2 kez, yüzde 8'i ayda 1-2 kez gittiklerini ifade etmişlerdir. Müzik bölümü mezunları ve üniversite mezunu olmayanlara ait sonuçlar birbirine yakın diğer diğer alanlardan mezun olanlarıki ise farklıdır. Diğer alanlardan mezun olanlar, opera-bale veya tiyatroya daha çok gitmektedirler.

Tüm bu veriler ışığında, müzik alan mezunlarının kültürel anlamda diğer alan mezunlarından daha önde olması beklenirken, diğer alanlardan mezun olanların gerisinde kaldığı sonucuyla karşılaşmıştır. Bu durum, bu korolardaki müzik alanı mezunlarının kültürel anlamda kendilerini geliştirmeye yatkın olmadıklarını göstermektedir.

Kurumsal korolarda çalışan sanatçıların hem mesleki, hem de kültürel anlamda kendilerini daha çok geliştirmeleri gerekmektedir. Bunu sağlamak için sanatçılara, kendilerini mesleki anlamda geliştirmelerini sağlayacak yönde eğitimler verilmesi önerilmektedir. Ayrıca bu korolardaki üyeler, kültürel anlamda gelişmelerini sağlayıcı aktivitelere teşvik edilmelidirler. Bu araştırmanın Türk Sanat Müziği dışındaki müzik alanları için de yapılması yararlı olacaktır. Kurumsal koroların yanı sıra amatör korolar için de böyle çalışmaların yapılması literatüre katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

AYPAY A., CEMALOĞLU N., SARP KAYA R., ELLEZ A.M., ŞAHİN B., TOMUL E., YOLCU H., KARAKAYA İ., BAŞTÜRK R., TURGUT Y.

- (2009). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Ankara: Anı Yayıncılık.
- BÜYÜKÖZTÜRK Ş. (2002). **Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı** (Birinci Baskı), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- KAPTAN S. (1998). **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri** (On Birinci Baskı), Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
- <<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/153-154/hayirsever.htm>> (08 Mart 2011).
- KARASAR N. (2009). **Bilimsel Araştırma Yöntemi** (On Dokuzuncu Baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KUŞ E. (2007). **Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri** (İkinci Baskı), Ankara: Anı Yayıncılık.
- ÖZER İ. (1995). **Türk Müziği İcrasında Yönetim**, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanatta Yeterlik Tezi.
- ÖZER İ. (1988). **Ses Cinsleri ve Çeşitli Akortlar Açısından Klasik Türk Müziği'nde Koro**, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- ÖZTUNA Y. (1990). **Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi**, Cilt.2, s:86, Ankara.
- UÇAN A. (2005). **Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler- Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum** (Genişletilmiş 3. Basım), Ankara: Evrensel Müzikevi.
- YAMAN B.G. (2007). **Türk Müziği'nin Devirleri**, İstanbul: Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.